

شماره ۱۰۰۲۷

تاریخ ۱۳۷۷، ۴، ۲۷

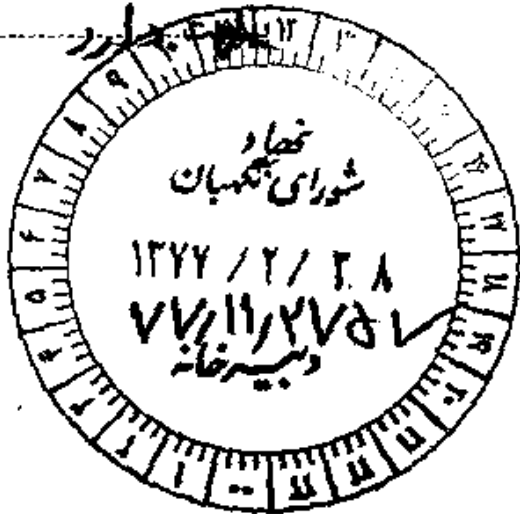

جمهوری اسلامی ایران

مجلس شورای اسلامی

دفتر رئیس

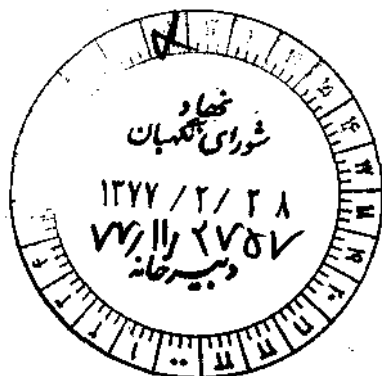
بیتسالی

شورای محترم نگهبان

لایحه شماره ۱۷۱۶۱/۸۰۰۲۳ مورخ ۱۳۷۶/۱۲/۱۳ دولت در مورد الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون مواد روانگردان که در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ ۱۳۷۷/۲/۲۳ مجلس شورای اسلامی عینا به تصویب رسیده است در اجرای اصل نود و چهارم قانون اساسی جهت بررسی و اظهار نظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می گردد. ع.

علی اکبر ناطق نوری
رئیس مجلس شورای اسلامی

بسم الله

لایحه الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون مواد روانگردان

ماده واحده - به دولت اجازه داده می شود به کنوانسیون مواد روانگردان مصوب ۱۹۷۱ میلادی برابر با ۱۳۴۹ هجری شمسی مشتمل بر (۱) مقدمه، (۳۳) ماده و (۱) ضمیمه به شرح پیوست ملحق شده و اسناد مربوط را تسلیم نماید.

بسم الله الرحمن الرحيم

کنوانسیون مواد روانگردان

مقدمه:

اعضای این کنوانسیون،
با ابراز علاقه به سلامت و رفاه نوع بشر،
با توجه به نگرانی نسبت به مشکلات بهداشت همگانی و اجتماعی، ناشی از استعمال
نابجای برخی از مواد روانگردان،
با عزم به پیشگیری و مبارزه با استعمال نابجای چنین موادی و قاچاق آن، که استعمال
نابجای آن را افزایش می دهد،
با توجه به این که اقدامات شدید برای محدود کردن استعمال چنین موادی به مقاصد
قانونی ضروری می باشد،
با علم به اینکه مصرف مواد روانگردان برای مقاصد پزشکی و علمی ضروری است و
موجود بودن آنها برای چنین مقاصدی نبایستی بی جهت محدود شود،
با اعتقاد به اینکه اقدامات موثر بر علیه مصرف نابجای چنین موادی مستلزم همکاری
و اقدام همگانی است، با اذعان به صلاحیت سازمان ملل متحد در امر نظارت بر مواد

تعلیه

روانگردان و ابراز تمایل به اینکه نهادهای بین‌المللی مربوط باید در چهارچوب سازمان مزبور قرار گیرند.

با علم به اینکه یک کنوانسیون بین‌المللی برای نیل به هدفهای فوق لازم است، به قرار زیر توافق می‌نمایند:

ماده ۱ - تعاریف

- ۱- اصطلاحات زیر در این کنوانسیون، مفاهیم زیر را خواهند داشت مگر در مواردی که به گونه دیگری به صراحت قید شده، و یا فحوای عبارت مفهوم دیگری را برسانند:
  - الف - اصطلاح "شورا" یعنی شورای اقتصادی و اجتماعی سازمان ملل متحد.
  - ب - اصطلاح "کمیسیون" یعنی کمیسیون مواد مخدر شورا.
  - پ - اصطلاح "هیات" یعنی هیات بین‌المللی نظارت بر مواد مخدر که در کنوانسیون واحده مواد مخدر (۱۳۴۵ هجری شمسی برابر با ۱۹۶۱ میلادی) تعیین شده است.
  - ت - اصطلاح "دبیرکل" یعنی دبیرکل سازمان ملل متحد.
  - ث - اصطلاح "مواد روانگردان" یعنی هر ماده اعم از طبیعی یا صنعتی یا هر یک از مواد طبیعی مندرج در فهرست‌های شماره (۱)، (۲)، (۳) یا (۴)
  - ج - اصطلاح "ترکیب" یعنی:
    - ۱ - هر محلول و یا مخلوط در هر وضعیت فیزیکی که در آن یک یا چند ماده روانگردان وجود داشته باشد.
    - ۲ - یک یا چند ماده روانگردان بصورت مقدار (دوز) خوراکی.
    - ج - اصطلاح "فهرست شماره ۱، فهرست شماره ۲، فهرست شماره ۳، فهرست شماره ۴" یعنی فهرست‌های مواد روانگردانی که بر همین قیاس شماره گذاری شده و پیوست این کنوانسیون گردیده و طبق ماده (۲) اصلاح می‌شود.
    - ح - اصطلاحات "ورود" و "صدور" در معنای ضمنی خود به معنی حمل مواد روانگردان از یک کشور به کشور دیگر می‌باشد.
    - خ - اصطلاح "ساخت" یعنی کلیه فرآیندهائی که بتوان بوسیله آن مواد روانگردان را بدست آورد و این اصطلاح شامل تصفیه و تبدیل یک ماده روانگردان به ماده روانگردان نیز

مقاله

می‌گردد. این اصطلاح همچنین شامل ساخت ترکیباتی بجز آنهایی که در داروخانه‌ها با نسخه ساخته می‌شوند، می‌باشد.

د - اصطلاح "قاچاق" یعنی ساخت و یا هر نوع داد و ستد مواد روانگردان که برخلاف مفاد این کنوانسیون انجام گیرد.

ذ - اصطلاح "منطقه" یعنی هر قسمت از یک کشور که مطابق ماده (۲۸) به عنوان یک موجودیت مجزا برای اهداف این کنوانسیون بکار رود.

ر - اصطلاح "ساختمانها" یعنی بناها یا هر بخشی از بناها شامل زمین متعلق به آن.

ماده ۲ - دامنه نظارت بر مواد روانگردان

۱ - چنانچه یک عضو یا سازمان بهداشت جهانی در مورد ماده‌ای که هنوز تحت نظارت بین‌المللی قرار نگرفته، اطلاعاتی داشته باشد که بنظر او ممکن است لازم باشد این ماده به هریک از فهرستهای این کنوانسیون اضافه شود، مراتب را همراه اطلاعاتی که در تایید نظر خود دارد به دبیرکل اعلام خواهد نمود. وقتی که یک عضو و یا سازمان بهداشت جهانی اطلاعاتی داشته باشد که انتقال یک ماده را از یک فهرست به فهرست دیگر و یا حذف ماده‌ای از فهرستی توجیه نماید، همان روند قبلی اعمال خواهد شد.

۲ - دبیرکل، اطلاعیه مذکور را با هرگونه اطلاعاتی که مناسب بداند برای کلیه اعضا و کمیسیون و در مواردی که گزارش از طرف یکی از اعضا داده شده باشد برای سازمان بهداشت جهانی ارسال خواهد داشت.

۳ - اگر اطلاعات داده شده بوسیله چنین اطلاعیه‌ای تعیین کند که مناسب است ماده‌ای به فهرست شماره (۱) یا شماره (۲) طبق بند (۴) افزوده شود، اعضا در پرتوی اطلاعاتی که در دست دارند امکان اجرای موقت همه اقدامات نظارتی قابل اعمال در مورد مواد مندرج در فهرست شماره (۱) یا در صورت اقتضاء فهرست شماره (۲) را در مورد آن ماده بررسی خواهند کرد.

۴ - هرگاه سازمان بهداشت جهانی تشخیص دهد:

الف - ماده مزبور قدرت ایجاد موارد ذیل را دارد:

اول) ۱ - حالت وابستگی (اعتیاد) و

جمهوری اسلامی ایران

مجلس شورای اسلامی

دفتر رئیس

شماره ۴۷، ۲۰۰۷

تاریخ ۲۷، ۹، ۱۳۷۷

پیوست دراز

تعلیه

- ۲- تحریک و یا سست شدن سیستم عصبی مرکزی که منجر به توهم و یا اختلالاتی در کارکرد حرکتی یا افکار یا رفتار یا درک یا خلق و خوی می‌گردد.
- دوم) مصرف نابجا و ایجاد اثرات مضر مشابه به گونه‌ای که یک ماده مندرج در فهرست‌های شماره (۱)، (۲)، (۳) یا (۴) دارد، و
- ب- چنانچه شواهد کافی وجود داشته باشد که ماده‌ای در حال مصرف نابجا است یا امکان دارد مورد مصرف نابجا قرار گیرد به گونه‌ای ایجاد مشکل اجتماعی یا بهداشت عمومی می‌نماید که ایجاب می‌کند که آن ماده بایستی تحت نظارت بین‌المللی قرار گیرد، سازمان بهداشت جهانی ارزیابی یک ماده شامل دامنه وسعت مصرف نابجا یا احتمال مصرف نابجا، درجه جدی بودن مشکلات اجتماعی و بهداشت عمومی و میزان سودمندی ماده در درمان پزشکی را همراه با توصیه‌هایی در زمینه اقدامات نظارتی (در صورت وجود) که در پرتوی ارزیابی آن مناسب تشخیص داده می‌شود، به کمیسیون اظهار خواهد داشت.
- ۵- کمیسیون با توجه به مکاتبه سازمان بهداشت جهانی که ارزیابی آن، نقش تعیین کننده‌ای راجع به موضوعات پزشکی و علمی دارد، بادر نظر گرفتن عوامل اقتصادی، اجتماعی، حقوقی، اداری و سایر عواملی که مربوط تشخیص می‌دهد می‌تواند آن ماده را به فهرست‌های شماره ۱، ۲، ۳ یا ۴ اضافه نماید. کمیسیون می‌تواند اطلاعات بیشتری را در مورد ماده مورد نظر از سازمان بهداشت جهانی یا سایر منابع مناسب دریافت دارد.
- ۶- هرگاه اطلاعیه‌ای به موجب بند (۱) مربوط به ماده‌ای باشد که قبلاً در یکی از فهرست‌ها منظور شده، سازمان بهداشت جهانی یافته‌های جدید خود، هرگونه ارزیابی جدیدی در مورد ماده را که طبق بند (۴) ممکن است انجام داده باشد و هر توصیه جدیدی در زمینه اقدامات نظارتی که در پرتو ارزیابی مزبور آن را مناسب می‌داند به کمیسیون اظهار خواهد داشت. کمیسیون با توجه به مکاتبه سازمان بهداشت جهانی به گونه‌ای که به موجب بند (۵) انجام شده و بادر نظر گرفتن عوامل موضوع بند مذکور می‌تواند نسبت به انتقال ماده مورد نظر از یک فهرست به فهرست دیگر و یا حذف آن از فهرست‌ها تصمیم بگیرد.
- ۷- هر تصمیمی که از طرف کمیسیون در اجرای این ماده اتخاذ گردد بوسیله دبیرکل به کلیه کشورهای عضو سازمان ملل متحد، کشورهای غیر عضو این کنوانسیون، سازمان بهداشت جهانی و هیات اطلاع داده خواهد شد. تصمیم مزبور در مورد هر عضوی (۱۸۰)

تعلیه

روز پس از تاریخ اطلاعیه مزبور بطور کامل نافذ خواهد شد، مگر در مورد هر عضوی که در ظرف مدت مزبور در خصوص تصمیم اضافه کردن ماده‌ای به یک جدول اطلاعیه کتبی را به دبیرکل ارسال داشته باشد مبنی بر اینکه بعلت وضعیت استثنائی در موقعیتی نیست که بتواند کلیه مفاد کنوانسیون را که در مورد مواد مندرج در آن جدول قابل اجرا است در مورد آن ماده اجرا کند. در اطلاعیه مزبور دلایل این اقدام استثنایی بیان خواهد شد. هر کشور عضو با وجود اطلاعیه آن، حداقل اقدامات نظارتی را بشرح زیر اعمال خواهد کرد:

الف - عضوی که چنین اطلاعیه‌ای را در خصوص افزودن ماده‌ای به فهرست شماره (۱) که قبلاً تحت نظارت نبوده، داده است در حد امکان اقدامات نظارتی ویژه موضوع ماده (۷) را مدنظر خواهد داشت و در مورد آن ماده به ترتیب زیر عمل خواهد کرد:

اول - برای ساخت، تجارت و توزیع، مجوزهایی را به گونه‌ای که در ماده (۸) برای مواد مندرج در فهرست شماره (۲) پیش‌بینی شده، مقرر خواهد کرد.

دوم - برای تهیه یا توزیع، نسخه‌های پزشکی را به گونه‌ای که در ماده (۹) برای مواد مندرج در فهرست شماره (۲) پیش‌بینی شده، مقرر خواهد کرد.

سوم - تعهدات مربوط به صدور و ورود را طبق آنچه که در ماده (۱۲) پیش‌بینی شده جز در مورد عضو دیگری که چنین اطلاعیه‌ای را برای ماده مورد نظر ارائه داده، رعایت خواهد کرد.

چهارم - تعهدات مقرر در ماده (۱۳) برای موادی که در فهرست (۲) آمده است را در خصوص ممنوعیت و محدودیت‌های صادرات و واردات رعایت خواهد کرد.

پنجم - گزارشات آماری را طبق جزء (الف) بند (۴) ماده (۱۶) به هیات ارسال خواهد کرد، و

ششم - اقداماتی را طبق ماده (۲۲)، برای جلوگیری از اعمال خلاف قوانین و مقرراتی که به موجب تعهدات قبلی وضع شده است، اتخاذ خواهد کرد.

ب - عضوی که چنین اطلاعیه را در خصوص افزودن ماده‌ای به فهرست شماره (۲) که قبلاً تحت نظارت نبوده، داده است نسبت به آن ماده به ترتیب زیر عمل خواهد کرد:

اول - برای ساخت، تجارت و توزیع، مجوزهایی را طبق ماده (۸) مقرر خواهد کرد.

دوم - برای تهیه یا توزیع، نسخه‌های پزشکی را طبق ماده (۹) مقرر خواهد کرد.

مجلس

سوم - تعهدات مربوط به صدور و ورود را طبق آنچه در ماده (۱۲) پیش‌بینی شده، جز در مورد عضو دیگری که چنین اطلاعیه‌ای را برای ماده مورد نظر ارائه داده، رعایت خواهد کرد.

چهارم - تعهدات مقرر در ماده (۱۳) را در خصوص ممنوعیت و محدودیت صادرات و واردات رعایت خواهد کرد.

پنجم - گزارشهای آماری را طبق جزءهای (الف)، (ب) و (ت) بند (۴) ماده (۱۶) به هیات ارسال خواهد کرد، و

ششم - اقداماتی را طبق ماده (۲۲) برای جلوگیری از اعمال خلاف قوانین و مقرراتی که به موجب تعهدات قبلی وضع شده است، اتخاذ خواهد نمود.

پ - عضوی که چنین اطلاعیه‌ای را در خصوص افزودن ماده‌ای به فهرست شماره (۳) که قبلاً تحت نظارت نبوده، داده است نسبت به آن ماده به ترتیب زیر عمل خواهد کرد:

اول - برای ساخت، تجارت و توزیع، مجوزهایی را طبق ماده (۸) مقرر خواهد کرد.

دوم - برای تهیه یا توزیع، نسخه‌های پزشکی را طبق ماده (۹) مقرر خواهد کرد.

سوم - تعهدات مربوط به صدور را طبق آنچه در ماده (۱۲) پیش‌بینی شده جز در مورد عضو دیگری که چنین اطلاعیه‌ای را برای ماده مورد نظر ارائه داده، رعایت خواهد کرد.

چهارم - تعهدات مقرر در ماده (۱۳) را در خصوص ممنوعیت و محدودیت صادرات و واردات رعایت خواهد کرد، و

پنجم - اقداماتی را طبق ماده (۲۲) برای جلوگیری از اعمال خلاف قوانین و یا مقرراتی که به موجب تعهدات قبلی وضع شده است، اتخاذ خواهد کرد.

ت - عضوی که چنین اطلاعیه‌ای را در خصوص افزودن ماده‌ای به فهرست شماره (۴) که قبلاً تحت نظارت نبوده داده است، نسبت به آن ماده به ترتیب زیر عمل خواهد کرد:

اول - برای ساخت، تجارت و توزیع، مجوزهایی را طبق ماده (۸) مقرر خواهد کرد.

دوم - تعهدات مقرر در ماده (۱۳) را در خصوص ممنوعیت و محدودیت صادرات و

واردات رعایت خواهد کرد.

سوم - اقداماتی را طبق ماده (۲۲) برای جلوگیری از اعمال خلاف قانون و مقرراتی که

مقاله

به موجب تعهدات قبلی وضع شده است، اتخاذ خواهد کرد.
ث - عضوی که چنین اطلاعیه‌ای را در مورد انتقال ماده‌ای به فهرستی که تعهدات و نظارت دقیق تری را در نظر گرفته، داده است، حداقل کلیه مفاد قابل اعمال این کنوانسیون در مورد فهرستی که ماده مزبور از آن منتقل شده را اعمال خواهد کرد.

- ۸ -

الف - تصمیمات متخذه کمیسیون به موجب این ماده بنا به درخواست هر عضوی که ظرف (۱۸۰) روز از تاریخ دریافت اطلاعیه راجع به تصمیم، ارائه شده باشد، مشمول بازنگری شورا قرار خواهد گرفت.
درخواست بازنگری با کلیه اطلاعات مربوط که براساس آن بازنگری درخواست شده برای دبیرکل ارسال خواهد شد.

ب - دبیرکل رونوشت‌های درخواست بازنگری و اطلاعات مربوط را برای کمیسیون و سازمان بهداشت جهانی و کلیه اعضای ارسال خواهد داشت و از آنها دعوت خواهد کرد که نظرات خود را ظرف (۹۰) روز ارائه دهند. کلیه نظرات دریافتی برای رسیدگی به شورا تسلیم خواهد شد.

پ - شورا می‌تواند تصمیم کمیسیون را تایید، اصلاح یا لغو نماید. اطلاعیه راجع به تصمیم شورا به کلیه کشورهای عضو سازمان ملل متحد، کشورهای غیرعضو این کنوانسیون، کمیسیون، سازمان بهداشت جهانی و هیات ارسال خواهد شد.

ت - تصمیم اولیه کمیسیون در طول مدتی که نظر شورا هنوز اعلام نشده با رعایت بند (۷) به قوت خود باقی خواهد بود.

۹ - اعضای بیشترین تلاش خود را به منظور اعمال اقدامات نظارتی که عملی به نظر می‌رسد در مورد موادی که مشمول این کنوانسیون نیستند ولی ممکن است در ساخت غیرمجاز مواد روانگردان مورد استفاده قرار گیرند، به کار خواهند بست.

ماده ۳ - مقررات ویژه در ارتباط با نظارت بر ترکیبات:

۱- بجز آنچه در بندهای زیر این ماده مقرر گردیده هر ترکیب، مشمول همان اقدامات نظارتی است که در مورد مواد روانگردان حاوی آن صورت می‌گیرد و اگر ترکیب بیش از

بند

یک ماده روانگردان داشته باشد، مشمول اقدامات قابل اجرا در مورد ماده‌ای است که از شدیدترین اقدامات نظارتی در میان مواد مزبور برخوردار است.

۲- اگر ترکیب محتوی ماده روانگردانی بجز آنچه در فهرست شماره (۱) آمده، به نوعی ترکیب شده باشد که خطر مصرف نابجا نداشته باشد و یا خطر آن بسیار جزئی و ناچیز باشد و آن ماده روانگردان را نتوان با روشهای جاری به سهولت در حد مقادیر مناسب برای مصرف نابجا بازیافت کرد، به گونه‌ای که بدین ترتیب، ترکیب مذکور ایجاد مشکل اجتماعی و بهداشت عمومی ننماید، در اینصورت ترکیب مزبور می‌تواند طبق بند (۳) از برخی از اقدامات نظارتی مقرر در این کنوانسیون معاف گردد.

۳- هرگاه عضوی در خصوص یک ترکیب به موجب بند قبلی به نتیجه برسد، می‌تواند تصمیم بگیرد که آن ترکیب را در کشور خود یا یکی از مناطق آن از هر یک از اقدامات نظارتی مقرر در این کنوانسیون یا همه آنها بجز الزامات زیر معاف کند:

الف - ماده ۸ (مجوزها) در حدی که نسبت به ساخت اعمال می‌شود.

ب - ماده ۱۱ (سوابق) در حدی که نسبت به ترکیبات معاف شده اعمال می‌شود.

ج - ماده ۱۳ (ممنوعیت و محدودیت‌های مربوط به صدور و ورود).

د - ماده ۱۵ (بازرسی) در حدی که نسبت به ساخت اعمال می‌شود.

هـ - ماده ۱۶ (گزارشهایی که قرار است اعضا ارائه کنند) در حدی که نسبت به ترکیبات

معاف شده اعمال می‌شود، و

و - ماده ۲۲ (مقررات کیفری) تاحدی که برای جلوگیری از اعمال خلاف قوانین و مقرراتی که پیرو تعهدات قبلی اتخاذ شده است لازم باشد.

هر عضوی دبیرکل را از تصمیم مزبور، نام، ساخت ترکیب معاف شده و اقدامات نظارتی که ترکیب مزبور از آن معاف شده مطلع خواهد نمود. دبیرکل این اطلاعیه را به سایر اعضای سازمان بهداشت جهانی و هیات ارسال خواهد کرد.

۴ - چنانچه عضوی یا سازمان بهداشت جهانی، اطلاعاتی را در مورد ترکیبی که در اجرای بند (۳) معاف شده در اختیار داشته باشد که بنظر او می‌تواند مستلزم لغو تمام و یا بخشی از معافیت باشد، مراتب را به همراه اطلاعات موید اطلاعیه به دبیرکل کتبا اعلام خواهد نمود. دبیرکل اطلاعیه مذکور و هرگونه اطلاعاتی را که مناسب بدانند به اعضای

تعلیه

کمیسیون و در مواردی که اطلاعیه از طرف یکی از اعضا داده شده باشد به سازمان بهداشت جهانی ارسال خواهد داشت. سازمان بهداشت جهانی ارزیابی آن ترکیب از لحاظ موضوعات مندرج در بند (۲) را به همراه توصیه‌هایی در زمینه اقدامات نظارتی که در صورت وجود باید به معافیت آنان خاتمه داد به کمیسیون اظهار خواهد نمود. کمیسیون باتوجه به مکاتبه سازمان بهداشت جهانی که ارزیابی آن نقش تعیین‌کننده‌ای را جمع به موضوعات پزشکی و علمی دارد و با در نظر داشتن عوامل اقتصادی، اجتماعی، حقوقی، اداری و سایر عواملی که مربوط تشخیص می‌دهد می‌تواند تصمیم به پایان دادن به معافیت ترکیب مزبور از تمامی اقدامات نظارتی و یا هر کدام از آنها بگیرد. هرگونه تصمیم کمیسیون که به موجب این بند اتخاذ شود، توسط دبیرکل به تمام اعضای سازمان ملل متحد، کشورهای غیر عضو این کنوانسیون، سازمان بهداشت جهانی و هیات ارسال خواهد شد. کلیه اعضا اقداماتی را جهت پایان دادن به معافیت از اقدام یا اقدامات نظارتی مورد نظر در ظرف ۱۸۰ روز از تاریخ اعلام دبیرکل معمول خواهند داشت.

ماده ۴ - سایر مقررات ویژه در ارتباط با دامنه نظارت

در مورد مواد روانگردان بجز مواد مندرج در فهرست شماره (۱) اعضا می‌توانند موارد زیر را مجاز کنند:

الف - حمل مقادیر کمی از ترکیبات برای مصرف شخصی بوسیله مسافران بین‌المللی، در هر حال هر عضو مجاز است که اقداماتی را برای قانع ساختن خود به اینکه این ترکیبات بطور قانونی بدست آمده، انجام دهد.

ب - مصرف چنین موادی در صنایع برای ساخت مواد و یا فرآورده‌های غیر روانگردان، منوط به اعمال اقدامات نظارتی مقرر در این کنوانسیون تا زمانی که مواد روانگردان در وضعیتی قرار گیرد که در عمل قابل مصرف نابجا یا بازیافت نباشد.

ج - مصرف چنین موادی منوط به اعمال اقدامات نظارتی مقرر در این کنوانسیون برای گرفتن حیوانات بوسیله افرادی که بطور مشخص اجازه استفاده از این گونه مواد را برای این منظور از مقامات صالح داشته باشند.

مقدمات

ماده ۵ - محدودیت مصرف برای مقاصد پزشکی و علمی:

- ۱ - هر عضوی مصرف مواد مندرج در فهرست (۱) را به گونه‌ای که در ماده (۷) پیش‌بینی شده محدود خواهد نمود.
- ۲ - هر عضو به جز آنچه در ماده (۴) پیش‌بینی شده با اتخاذ اقداماتی که مناسب تشخیص می‌دهد، ساخت، صدور، ورود، توزیع، موجودی، تجارت و استفاده و مالکیت مواد مندرج در فهرست‌های شماره (۲)، (۳) و (۴) را برای مقاصد پزشکی و علمی محدود خواهد نمود.
- ۳ - شایسته است که اعضا اجازه تملک مواد مندرج در فهرست‌های شماره (۲)، (۳) و (۴) را جز به موجب مجوز قانونی ندهند.

ماده ۶ - تشکیلات اداری ویژه:

شایسته است که هر عضو بمنظور اعمال مفاد این کنوانسیون، اداره ویژه‌ای را تاسیس و دایر نماید که این اداره می‌تواند از همان مزایای اداره ویژه‌ای که به موجب مفاد کنوانسیون‌های راجع به نظارت بر مواد مخدر ایجاد شده، برخوردار باشد یا با آن همکاری نزدیک داشته باشد.

ماده ۷ - مقررات ویژه درارتباط با مواد مندرج در فهرست شماره (۱):

- اعضا در خصوص مواد مندرج در فهرست شماره (۱) موارد زیر را انجام خواهند داد:
- الف - ممنوعیت کلیه موارد استفاده بجز مصارف علمی و در حد بسیار محدودی برای مقاصد پزشکی بوسیله افراد ذیصلاح در موسسات پزشکی و علمی که بطور مستقیم تحت نظارت دولت هستند یا مورد تایید آن می‌باشند،
  - ب - مقرر کردن مجوز مخصوص یا مجوز قبلی برای ساخت، تجارت، توزیع و مالکیت مواد،
  - پ - پیش‌بینی و نظارت دقیق بر فعالیتها و اعمال موضوع بندهای (الف) و (ب)،
  - ت - محدود کردن مقدار تحویلی به فرد ذیصلاح به میزان مورد نیاز برای انجام مقاصد مجاز وی،

تعلیه

ث - ملزم کردن افرادی که وظایف پزشکی و علمی انجام می دهند به نگهداری سوابق راجع به اکتساب مواد و جزئیاتی در مورد مصرف آنها، چنین سوابقی باید حداقل برای مدت ۲ سال پس از آخرین مورد مصرف ثبت شده در سوابق نگهداری شود، و

ج - ممنوعیت ورود و صدور مواد بجز زمانی که هم صادرکننده و هم واردکننده، به ترتیب موسسات یا مقامات صالح کشور یا منطقه صادرکننده و واردکننده یا سایر افراد و یا موسساتی باشند که بطور مشخص بوسیله مقامات صالح کشور و یا منطقه خود بدین منظور مجاز شده باشند. الزامات بند (۱) ماده (۱۲) برای مجوزهای صدور و ورود مواد مندرج در فهرست شماره (۲) در مورد فهرست شماره (۱) نیز اعمال خواهد شد.

ماده ۸ - مجوزها:

- ۱ - اعضا برای ساخت، تجارت (شامل صادرات و واردات) و توزیع مواد مندرج در فهرستهای شماره (۲)، (۳) و (۴) مجوز یا سایر اقدامات نظارتی مشابه را مقرر خواهند کرد.
- ۲ - اعضا موارد زیر را انجام خواهند داد:
  - الف - نظارت بر کلیه افراد و موسسات مجازی که به ساخت، تجارت (شامل صادرات و واردات) یا توزیع مواد موضوع بند (۱) اشتغال دارند.
  - ب - نظارت بر تاسیسات و ساختمانهایی که ممکن است در آنها ساخت، تجارت یا توزیع صورت گیرد به موجب مجوز یا اقدام نظارتی مشابه دیگر، و
  - پ - تامین اقدامات امنیتی در ارتباط با تاسیسات یا ساختمانهای مزبور بمنظور جلوگیری از سرقت یا هرگونه اقدام انحرافی در موجودی.
- ۳ - اعمال مفاد بندهای (۱) و (۲) این ماده که مربوط به مجوز یا سایر اقدامات نظارتی مشابه می باشد در مورد افراد ذیصلاحی که مجاز به انجام وظایف درمانی یا علمی بوده و در حال انجام وظایف مزبور هستند لزومی ندارد.
- ۴ - اعضا مقرر خواهند کرد که تمامی افرادی که مجوزهایی را طبق این کنوانسیون اخذ می کنند یا به گونه دیگری به موجب بند (۱) این ماده یا بند (ب) ماده (۷) مجاز شناخته می شوند باید واجد شرایط لازم برای اجرای موثر و صحیح مفاد قوانین و مقرراتی که طبق این کنوانسیون به تصویب می رسند، باشند.

بیماری

ماده ۹ - نسخه های پزشکی:

۱- اعضا مقرر خواهند نمود که تهیه یا توزیع مواد مندرج در فهرستهای شماره (۲)، (۳) و (۴) برای مصرف افراد فقط طبق نسخه پزشکی انجام گردد، مگر در مواردی که افراد در اجرای وظایف درمانی یا علمی مجاز بتوانند چنین موادی را بطور قانونی دریافت، مصرف یا توزیع کنند یا بکار برند.

۲- اعضا بمنظور حصول اطمینان از اینکه نسخه هایی که برای مواد مندرج فهرستهای شماره (۲)، (۳) و (۴) صادر می شود طبق موازین صحیح پزشکی و با رعایت مقررات مزبور بویژه از نظر تعداد دفعاتی که نسخه باید تکرار شود و مدت اعتبار آنها می باشد به گونه ای که رفاه و بهداشت عمومی حفظ خواهد شد، اقداماتی را اتخاذ خواهند کرد

۳- هر عضو با وجود بند (۱) می تواند در صورتی که بنظر او شرایط محلی ایجاب کند و تحت شرایط مزبور از جمله نگاهداری سوابق به گونه ای که ممکن است معین کند، به داروسازان و یا دیگر توزیع کنندگان جزء دارای مجوز که از طرف مقامات مسوول بهداشت عمومی کشور یا منطقه ای از کشور تعیین شده باشند، اجازه دهد که در موارد استثنایی به تشخیص خود و بدون نسخه برای مقاصد پزشکی، مواد مندرج در فهرستهای شماره (۳) و (۴) را به مقدار کم تا حدودی که اعضا تعیین خواهند کرد در اختیار افراد قرار دهند.

ماده ۱۰ - هشدار روی بسته ها و آگهی:

۱- هر عضو با توجه به هرگونه مقررات مربوط یا توصیه های سازمان بهداشت جهانی مقرر خواهد کرد که دستورالعملهایی در زمینه مصرف از جمله موارد احتیاط و هشدارهایی در زمینه مصرف مواد که به نظر وی برای ایمنی مصرف کننده ضرورت دارد در موارد علمی بر روی برچسب و در هر موردی روی جزوه ای که به همراه بسته های خرده فروشی مواد روانگردان وجود دارد، مشخص گردد.

۲- هر عضو با توجه لازم به مفاد قانون اساسی خود تبلیغات چنین موادی را در اماکن عمومی ممنوع خواهد کرد.

مجلس

ماده ۱۱ - سوابق:

۱- اعضا در خصوص مواد مندرج در فهرست شماره (۱)، مقرر خواهند کرد که سازندگان و تمامی افراد دیگری که به موجب ماده (۷) مجاز به تجارت و توزیع آن مواد هستند، سوابقی را به گونه‌ای که ممکن است هر عضو تعیین کند، نگاهدارند. این سوابق باید نشان‌دهنده جزئیات میزان ساخته شده، مقدار موجود در انبار و برای هر مورد دریافت و تحویل نشان‌دهنده جزئیات مقدار، تاریخ، تهیه کننده و دریافت کننده باشد.

۲- اعضا در خصوص مواد مندرج در فهرست‌های شماره (۲) و (۳) مقرر خواهند کرد که سازندگان، توزیع کنندگان عمده، صادرکنندگان و واردکنندگان، سوابقی را به گونه‌ای که ممکن است هر عضو تعیین کند، نگاهدارند. این سوابق باید نشان‌دهنده جزئیات مقادیر ساخته شده، و برای هر مورد دریافت و تحویل نشان‌دهنده جزئیات مقدار، تاریخ، تهیه کننده و دریافت کننده باشد.

۳- اعضا در خصوص مواد مندرج در فهرست شماره (۲)، مقرر خواهند کرد که توزیع کنندگان جزء، موسسات بیمارستانی و مراقبت‌های درمانی و موسسات علمی سوابقی را به گونه‌ای که ممکن است هر عضو تعیین کند، نگاهدارند. این سوابق باید برای هر مورد دریافت و تحویل نشان‌دهنده جزئیات مقدار، تاریخ، تهیه کننده و دریافت کننده باشد.

۴- اعضا از طریق روش‌های مناسب و بادر نظر گرفتن عرف تجاری و حرفه‌ای در کشور خود، اطمینان حاصل خواهند نمود که اطلاعات راجع به دریافت و تحویل مواد مندرج در فهرست شماره (۳) به وسیله توزیع کنندگان جزء، موسسات بیمارستانی مراقبت‌های درمانی و موسسات علمی، به سهولت در دسترس باشد.

۵- اعضا در خصوص مواد مندرج در فهرست شماره (۴)، مقرر خواهند کرد که سازندگان، صادرکنندگان و واردکنندگان، سوابقی را به گونه‌ای که ممکن است هر عضو تعیین کند، نگاهدارند. این سوابق باید نشان‌دهنده مقادیر ساخته شده، صادر شده و وارد شده باشد.

۶- اعضا، سازندگان ترکیبات معاف شده به موجب بند (۳) ماده (۳) را ملزم خواهند نمود تا سوابقی را در مورد مقدار هر یک از مواد روانگردانی که در ساخت ترکیبات مذکور بکار رفته و نوع آنها، مقدار کل و مقدار اولیه در اختیاری ترکیبات معاف شده که از آن ساخته

تعلیه

شده، نگاهداری کنند.

۷- اعضا اطمینان حاصل خواهند نمود که سوابق و اطلاعات موضوع این ماده که از نظر گزارشات به موجب ماده (۱۶) لازم است، حداقل برای مدت (۲) سال نگهداری خواهد شد.

ماده ۱۲ - مقررات مربوط به تجارت بین‌المللی:

۱-

الف - هر عضوی که صدور یا ورود مواد مندرج در فهرست شماره (۱) یا (۲) را اجازه می‌دهد، مجوز صدور یا ورود جداگانه‌ای به شکلی که کمیسیون تعیین خواهد کرد برای هر نوبت صدور یا ورود اعم از اینکه شامل یک یا چند ماده باشد مقرر خواهد کرد.
ب - این مجوز شامل نام غیر اختصاصی بین‌المللی یا در صورت نداشتن چنین نامی، عنوان آن ماده در فهرست، مقداری که قرار است صادر و یا وارد شود، شکل دارویی، نام و نشانی صادرکننده و واردکننده و مدتی که طی آن باید صدور یا ورود انجام گیرد، خواهد بود. چنانچه ماده‌ای به شکل ترکیبی صادر و یا وارد شده باشد، نام ترکیب در صورتی که وجود داشته باشد قید خواهد شد. مجوز صدور همچنین بیانگر شماره و تاریخ مجوز ورود و مقامی که آن را صادر کرده قید خواهد بود.

پ - اعضا پیش از صدور مجوز صدور، خواستار ارائه مجوز ورودی خواهند شد که به وسیله مقام مصالح کشور یا منطقه واردکننده، صادر شده و گواهی نماید که ورود ماده یا مواد مندرج در آن به تصویب رسیده است. مجوز مزبور به وسیله شخص یا موسسه‌ای که درخواست مجوز صدور می‌نماید، ارائه خواهد شد.

ت - یک نسخه از مجوز صدور همراه هر محموله خواهد بود و دولتی که مجوز صدور را می‌دهد یک نسخه آن را برای دولت کشور یا منطقه واردکننده خواهد فرستاد.

ث - زمانی که ورود انجام گرفت، دولت کشور یا منطقه واردکننده، مجوز صدور را با ظهر نویسی که مقدار واقعی وارد شده را گواهی کند به دولت کشور یا منطقه صادرکننده بازخواهد گرداند.

۲-

تعلیه

الف - اعضا مقرر خواهند کرد که صادرکنندگان برای هر مورد صدور مواد مندرج در فهرست شماره (۳) باید اظهارنامه‌ای در سه نسخه به شکلی که کمیسیون مقرر می‌دارد شامل اطلاعات زیر تهیه کنند:

- ۱- نام و نشانی صادرکننده و واردکننده،
- ۲- نام غیر اختصاصی بین‌المللی ماده یا در صورت نداشتن چنین نامی، عنوان آن ماده در فهرست،
- ۳- مقدار و شکل دارویی که ماده در آن شکل صادر می‌شود و چنانچه به شکل یک ترکیب است نام آن ترکیب در صورت وجود، و
- ۴- تاریخ ارسال.

ب - صادرکنندگان دو نسخه از اظهارنامه را به مقامات صالح کشور یا منطقه خود ارائه و نسخه سوم را ضمیمه محموله خواهند کرد.

پ - عضوی که از سرزمین آن یک ماده مندرج در فهرست شماره (۳) صادر شده، در اسرع وقت و حداکثر (۹۰) روز پس از تاریخ ارسال، یک نسخه از اظهارنامه دریافتی از صادرکننده را با پست سفارشی با درخواست اعلام وصول، برای مقامات صالح کشور یا منطقه واردکننده خواهد فرستاد.

ت - اعضا می‌توانند مقررکننده که واردکننده به محض دریافت محموله، نسخه منضم به محموله را بطور مقتضی و با بیان مقادیر دریافتی و تاریخ دریافت ظهرنویسی کرده و به مقامات صالح کشور یا منطقه خود ارسال نماید.

۳- در خصوص مواد مندرج در فهرستهای (۱) و (۲) مقررات اضافی زیر اعمال خواهد شد:

الف - اعضا در بنادر و مناطق آزاد همان سرپرستی و نظارتی را اعمال خواهند کرد که در سایر مناطق سرزمین خود اعمال می‌کنند، در هر حال مشروط بر اینکه بتوانند اقدامات شدیدتری را اعمال کنند.

ب - صادرات محمولات به نشانی یک صندوق پستی یا یک بانک به حساب شخصی غیر از کسی که نامش در مجوز صدور ذکر شده ممنوع خواهد بود.

پ - صادرات محمولات مواد مندرج در فهرست (۱) به نشانی انبارهای گمرک

تعلیه

ممنوع است. صادرات محمولات، مواد مندرج در فهرست شماره (۲) به نشانی یک انبار گمرک نیز ممنوع است مگر آنکه دولت کشور واردکننده در مجوز ورودی که به وسیله شخص یا موسسه درخواست کننده مجوز ارائه می شود، گواهی نماید که ورود محموله را از نظر قرارگرفتن در یک انبار گمرک تصویب کرده است. در این صورت مجوز صدور گواهی خواهد کرد که محموله بدین منظور صادر شده است. هر مورد خروج از انبار گمرک مستلزم اجازه مقامات مسوول انبار خواهد بود و در صورت ارسال به مقصد خارج از کشور با آن مانند یک صدور جدید در مفهوم این کنوانسیون رفتار خواهد شد.

ت - محمولاتی که بدون پروانه صدور منضم به آن وارد سرزمین یک عضو شده یا از آن خارج می شود، به وسیله مقامات صالح توقیف خواهد شد.

ث - یک عضو اجازه عبور هر ماده ارسالی به کشور دیگر را از سرزمین خود نخواهد داد، خواه محموله از وسیله نقلیه ای که آن را حمل می کند تخلیه شده باشد یا نه مگر اینکه یک نسخه از مجوز صدور برای این محموله به مقامات صالح آن طرف ارائه گردد.

ج - مقامات صالح کشور یا منطقه ای که عبور یک محموله مواد از طریق آن اجازه داده شده است، کلیه اقدامات لازم را برای جلوگیری از تغییر مسیر محموله مذکور به مقصد دیگری جز آنچه در نسخه پروانه صدور منضم به محموله قید شده انجام خواهد داد مگر آنکه دولت کشور یا منطقه ای که محموله از طریق آن عبور می نماید اجازه این تغییر مسیر را بدهد. دولت کشور یا منطقه ترانزیت در مورد هر تغییر مسیری که تقاضا شود مانند صدور از کشور یا منطقه ترانزیت به کشور یا منطقه مقصد جدید رفتار خواهند کرد. اگر تغییر مسیر اجازه داده شود، مفاد جزء (ث) بند (۱) بین کشور یا منطقه ترانزیت و کشور یا منطقه ای که در ابتدا محموله را صادر نموده است نیز اعمال خواهد شد.

چ - هیچ محموله مواد که در حال ترانزیت یا در حال نگهداری در یک انبار گمرک است نمی تواند مشمول فرآیندی قرار گیرد که ماهیت ماده مورد نظر را تغییر دهد. بسته بندی بدون اجازه مقامات صالح نمی تواند تغییر پیدا کند.

ح - مفاد جزء های (ث) تا (چ) در ارتباط با عبور مواد از طریق سرزمین یک عضو در صورتی که محموله مورد نظر به وسیله هواپیمائی حمل شود که در کشور یا منطقه ترانزیت فرود نیاید، اعمال نمی شود. در صورتی که هواپیما در کشور یا منطقه مزبور فرود آید مفاد

تعلیه

مزبور تا حدودی که شرایط ایجاب نماید اعمال خواهد شد.
خ - مفاد این بند لطمه‌ای به مفاد هرگونه موافقت‌های بین‌المللی که محدودکننده نظارتی است که هر یک از اعضا می‌تواند در مورد ترانزیت مواد مزبور اعمال کند، نخواهد زد.

ماده ۱۳ - ممنوعیت و محدودیت‌های مربوط به صادرات و واردات:

- ۱- هر عضو می‌تواند تمامی اعضای دیگر را از طریق دبیرکل مطلع سازد که ورود یک یا تعداد بیشتری از مواد مندرج در فهرست‌های شماره (۲)، (۳) و (۴) را که در اطلاعیه آن مشخص شده به کشورش یا یکی از مناطق آن ممنوع می‌کند. هر اطلاعیه مزبور نام ماده را به گونه‌ای که در فهرست شماره (۲)، (۳) یا (۴) تعیین شده، مشخص خواهد کرد.
- ۲- چنانچه عضوی در اجرای بند (۱) از ممنوعیت مطلع شود، به منظور حصول اطمینان از اینکه هیچیک از موادی که در اطلاعیه مشخص شده به کشور یا یکی از مناطق کشوری که اطلاعیه را داده، صادر نخواهد شد، اقداماتی را انجام خواهد داد.
- ۳- با وجود مفاد بندهای پیشین، عضوی که اطلاعیه‌ای را به موجب بند (۱) داده، می‌تواند به وسیله مجوز ورود ویژه‌ای در هر مورد ورود مقدار معینی از مواد مورد نظر یا ترکیبات حاوی مواد مزبور را مجاز نماید. مقام صادرکننده مجوز ورود دو نسخه از مجوز ورود ویژه را که نام و نشانی واردکننده و صادرکننده مشخص می‌کند برای مقامات صالح کشور یا منطقه صادرکننده خواهد فرستاد که می‌توانند پس از آن به صادرکننده اجازه دهند تا محموله را ارسال دارد. یک نسخه از مجوز ورود ویژه که به وسیله مقامات صالح کشور یا منطقه صادرکننده بطور مقتضی ظهرنویسی شده ضمیمه محموله خواهد شد.

ماده ۱۴ - مقررات ویژه مربوط به حمل مواد روانگردان در جعبه‌های کمکهای اولیه کشتی‌ها، هواپیما یا سایر وسایل نقلیه عمومی در حمل و نقل بین‌المللی:

مقاله

۱- حمل بین‌المللی مقادیر محدودی از مواد روانگردان مندرج در فهرست شماره (۲)، (۳) یا (۴) به وسیله کشتی‌ها، هواپیماها یا سایر وسایل حمل و نقل عمومی بین‌المللی مانند قطارها و اتوبوس‌های بین‌المللی که ممکن است در طول مسافرت آنها برای کمک‌های اولیه یا موارد اضطراری لازم شود، در مفهوم این کنوانسیون به معنای صدور، ورود یا عبور از طریق کشوری تلقی نخواهد شد.

۲- اقدامات حفاظتی مناسبی از طرف کشور ثبت‌کننده به منظور جلوگیری از مصرف نابجای مواد موضوع بند (۱) یا انحراف آنها به منظورهای غیرقانونی انجام خواهد شد. کمیسیون با مشورت با سازمانهای بین‌المللی ذیصلاح چگونگی اقدامات حفاظتی مزبور را توصیه خواهد نمود.

۳- موادی که بوسیله کشتی‌ها، هواپیماها یا سایر انواع وسایل حمل و نقل عمومی بین‌المللی مانند قطارها و اتوبوس‌های بین‌المللی حمل می‌شوند طبق بند (۱) مشمول قوانین، مقررات، اجازه‌نامه و مجوزهای کشور ثبت‌کننده می‌باشند، بدون اینکه لطمه‌ای به حقوق مقامات صالح محلی در انجام رسیدگی، بازرسی و دیگر اقدامات نظارتی در مورد این وسایل نقلیه وارد شود. بکاربردن این مواد در موارد اضطراری تخلف از الزامات بند (۱) ماده (۹) تلقی نخواهد شد.

ماده ۱۵ - بازرسی:

اعضا، سیستم بازرسی سازندگان، صادرکنندگان، واردکنندگان و توزیع‌کنندگان عمده و جزء مواد روانگردان و موسسات پزشکی و علمی را که چنین موادی را مصرف می‌کنند ایجاد خواهند نمود. اعضا بازرسی ساختمانها، موجودی و سوابق را که به دفعاتی که ضروری تشخیص می‌دهند انجام خواهند شد، پیش‌بینی خواهند نمود.

تعلیه

ماده ۱۶ - گزارشهایی که اعضا باید ارائه کنند:

۱- اعضا اطلاعاتی را که کمیسیون ممکن است به عنوان اینکه برای انجام وظایف آن ضروری است درخواست نماید و به ویژه گزارش سالیانه‌ای در خصوص کارکرد کنوانسیون در سرزمین‌های آنها شامل اطلاعات زیر به دبیرکل ارائه خواهند کرد:
الف - تغییرات مهم در قوانین و مقررات آنها در ارتباط با مواد روانگردان، و
ب - رشد قابل ملاحظه در مصرف نایجا و قاچاق مواد روانگردان در سرزمین‌های آنها.

۲- اعضا همچنین نام و نشانی مقامات دولتی موضوع بند (ج) ماده (۷)، ماده (۱۲) و بند (۳) ماده (۱۳) را به اطلاع دبیرکل خواهد رساند. دبیرکل اطلاعات مزبور را در اختیار تمامی اعضا قرار خواهد داد.

۳- اعضا در اسرع وقت پس از هر پیشامدی، گزارشی در خصوص هر مورد از موارد قاچاق مواد روانگردان یا کشف قاچاق مزبور که به دلایل زیر مهم تشخیص می‌دهند به دبیرکل ارائه خواهند کرد:

الف - آشکار شدن گرایشهای جدید،

ب - مقادیر مواد،

پ - روشن ساختن منشاء دریافت مواد، یا

ت - روشهایی که قاچاقچیان بکار برده‌اند.

نسخه‌های این گزارش، طبق بند (ب) ماده (۲۱) ارسال خواهد شد.

۴- اعضا گزارشهای آماری سالیانه را در موارد زیر طبق نمونه‌هایی که هیات تهیه کرده است به آن ارسال خواهند کرد.

الف - در مورد هر یک از مواد مندرج در فهرستهای شماره (۱) و (۲) مقادیر ساخته شده، صادر شده و وارد شده از هر کشور یا منطقه و نیز موجودی که در اختیار سازندگان است،

بیتان

ب - در مورد هر یک از مواد مندرج در فهرستهای شماره (۳) و (۴) مقادیر ساخته شده و نیز کل مقدار صادر شده و وارد شده،

پ - در مورد هر یک از مواد مندرج در فهرستهای شماره (۲) و (۳) مقادیری که در ساخت ترکیبات معاف شده استفاده شده است، و

ت - در مورد هر ماده‌ای غیر از مواد مندرج در فهرست شماره (۱) مقادیری که برای مصارف صنعتی طبق بند (ب) ماده (۴) استفاده شده است.

مقادیر ساخته شده موضوع جزءهای (الف) و (ب) این بند شامل مقادیر ترکیبات ساخته شده نمی‌باشد.

۵- یک عضو بنا به درخواست هیات، اطلاعات آماری تکمیلی را در ارتباط با زمانهای آتی مقادیر هر ماده واحد مندرج در فهرستهای شماره (۳) و (۴) که به هر کشور یا منطقه صادر یا وارد شده به هیات ارائه خواهد نمود. عضو مزبور می‌تواند از هیات درخواست نماید درخواست اطلاعات و اطلاعات داده شده به موجب این بند را محرمانه تلقی کند.

۶- اعضا اطلاعات موضوع بندهای (۱) و (۴) را به همان شکلی و در همان تاریخ‌هایی که کمیسیون یا هیات ممکن است درخواست نماید ارائه خواهند کرد.

ماده ۱۷ - وظایف کمیسیون:

۱- کمیسیون می‌تواند کلیه مسائلی را که به هدفهای این کنوانسیون و اجرای مفاد آن بستگی دارد، مورد رسیدگی قرار داده و توصیه‌هایی را در ارتباط با آنها بنماید.

۲- تصمیمات کمیسیون که در مواد (۲) و (۳) پیش‌بینی شده با اکثریت دوسوم اعضاء کمیسیون اتخاذ خواهد شد.

مجلس

ماده ۱۸ - گزارش به هیات:

۱- هیات گزارش های سالانه ای درباره کارکرد خود شامل تجزیه و تحلیل اطلاعات آماری که در اختیار دارد در موارد مناسب توضیحاتی که دولتها ارائه یا درخواست نموده اند را به همراه ملاحظات و توصیه هائی که تمایل به ابراز آن دارد را آماده و تنظیم خواهد کرد. هیات می تواند گزارش های اضافی را که لازم تشخیص می دهد ارائه نماید. گزارش ها از طریق کمیسیون که می تواند درباره آن اظهار نظر هائی که مناسب بداند بنماید، به شورا تسلیم خواهد شد.

گزارش های هیات برای اعضاء ارسال خواهد شد و سپس به وسیله دبیرکل انتشار می یابد. اعضاء توزیع بدون محدودیت این گزارش ها را اجازه خواهند داد.

ماده ۱۹ - اقدامات هیات برای تضمین اجرای مفاد این کنوانسیون:

۱-

الف - هرگاه هیات براساس بررسی اطلاعاتی که دولتها به آن ارائه می کنند یا اطلاعاتی که ارکان سازمان ملل متحد می دهند دلیلی داشته باشد برای اعتقاد به اینکه اهداف این کنوانسیون به علت عدم قصور یک کشور یا منطقه از اجرای مقررات این کنوانسیون بطور جدی به مخاطره افتاده است، حق خواهد داشت از دولت کشور یا منطقه مورد نظر خواستار ارائه توضیحاتی بشود. هیات با رعایت حق خود در مورد جلب توجه اعضاء، شورا و کمیسیون به موضوع مندرج در جزء (ب) زیر، درخواست ارائه اطلاعات یا توضیح به وسیله یک دولت به موجب این جزء را محرمانه تلقی خواهد نمود.

ب - هیات پس از اقدام به موجب جزء (الف)، در صورتی که در مورد ضرورت درخواست از دولت مربوط برای اتخاذ اقدامات اصلاحی که بنا به مقتضیات برای اجرای مفاد این کنوانسیون ضروری به نظر می رسد مجاب شده باشد می تواند نسبت به موضوع اقدام نماید.

تعلیه

پ - هرگاه هیات دریابد که دولت مربوط در ارائه توضیحات قانع کننده‌ای که به موجب جزء (الف) از آن خواسته شده، قصور کرده است، می‌تواند توجه اعضا، شورا و کمیسیون را به موضوع جلب نماید.

۲ - وقتیکه هیات، توجه اعضا، شورا و کمیسیون را طبق جزء (پ) بند (۱) به موضوعی جلب می‌نماید، می‌تواند اگر چنین ترتیبی را لازم ببیند به اعضا توصیه نماید که ورود مواد روانگردان خاصی را از کشور یا منطقه مورد نظر یا صدور آنها را به آنجا یا هر دو مورد را (صدور و ورود) برای مدتی معین یا تازمانی که هیات در مورد وضعیت آن کشور یا منطقه مجاب گردد، متوقف نمایند. کشور مورد نظر میتواند موضوع را به شورا ارجاع کند.

۳ - هیات حق خواهد داشت گزارشی را درباره هر موضوعی که به موجب مقررات این ماده به آن می‌پردازد، منتشر سازد و آن را به شورا بفرستد تا شورا آن را برای کلیه اعضا ارسال کند. اگر هیات تصمیمی را که به موجب این ماده اتخاذ شده و یا هرگونه اطلاعات مربوط به این تصمیم را در گزارش مذکور انتشار دهد، نظریه دولت مورد نظر را نیز در صورتی که دولت مزبور تقاضا کند در آن گزارش منتشر خواهد ساخت.

۴ - اگر در مواردی که تصمیم هیات که به موجب این ماده انتشار یافته به اتفاق آراء گرفته نشده باشد، نظرات اقلیت هم بیان خواهد شد.

۵ - در جلساتی از هیات که به موجب این ماده، موضوعی مورد رسیدگی قرار می‌گیرد، از کشوری که بطور مستقیم در آن موضوع ذینفع باشد برای حضور در جلسه دعوت خواهد شد.

۶ - تصمیمات هیات به موجب این ماده با اکثریت دو سوم کل اعضا هیات، اتخاذ خواهد شد.

۷ - هرگاه هیات دلیلی داشته باشد برای اعتقاد به اینکه هدفهای این کنوانسیون در نتیجه تصمیمی که عضوی به موجب بند (۷) ماده (۲) گرفته بطور جدی به خطر افتاده است، مفاد بندهای فوق نیز اعمال خواهد شد.

بیماری

ماده ۲۰ - اقداماتی در برابر مصرف نابجای مواد روانگردان:

- ۱- اعضاء تمامی اقدامات عملی را برای جلوگیری از مصرف نابجای مواد روانگردان و تشخیص اولیه و بموقع، درمان، آموزش، مراقبت‌های پس از درمان و بازپروری و بازگشت افراد مربوط به اجتماع را انجام داده و فعالیتهای خود را در این زمینه‌ها با یکدیگر هماهنگ خواهند ساخت.
- ۲- اعضاء تا حد امکان آموزش کادر درمانی، مراقبت‌های پس از درمان، بازپروری و بازگشت به اجتماع مصرف‌کنندگان نابجای مواد روانگردان را ترغیب خواهند کرد.
- ۳- اعضاء، به افرادی که کار آنها ایجاب می‌کند که درک کلی از مشکلات مصرف نابجای مواد روانگردان و روش پیشگیری از آن داشته باشند، کمک خواهند کرد. همچنین چنانچه خطر شیوع مصرف نابجای اینگونه مواد وجود داشته باشد، ایجاد چنین درکی را در میان همگان ترغیب خواهند کرد.

ماده ۲۱ - مبارزه با قاچاق:

- اعضاء با توجه شایسته به نظامهای اساسی، حقوقی و اداری خود موارد زیر را انجام خواهند داد:
- الف - ایجاد ترتیباتی در سطح ملی برای هماهنگی اقدامات پیشگیرانه و سرکوبی قاچاق، بدین منظور اعضاء می‌توانند به نحو سودمندی موسسه مسوول این هماهنگی را تعیین کنند.
  - ب - کمک به یکدیگر در مبارزه با قاچاق مواد روانگردان، بویژه ارسال فوری نسخه‌ای از هر گزارشی که به موجب ماده (۱۶) در خصوص کشف موردی از قاچاق یا ضبط به عنوان دبیرکل ارسال می‌کند از طریق مجاری سیاسی یا مقامات صالح تعیین شده بوسیله اعضاء برای این مقصود، به سایر اعضایی که بطور مستقیم ذینفع هستند،

تعلیه

پ - همکاری نزدیک با یکدیگر و سازمانهای بین المللی صالحی که عضو آنها هستند از نظر تداوم مبارزه هماهنگ با قاچاق،
ت - حصول اطمینان از اینکه همکاری بین المللی بین موسسات ذیربط به گونه ای سریع انجام می شود، و
ث - حصول اطمینان از اینکه وقتی اسناد حقوقی از نظر جریان رسیدگی قضایی بصورت بین المللی ارسال می شود، ارسال بصورت فوری به مراجع تعیین شده از طرف اعضاء انجام می گیرد، این موضوع لطمه ای به حق یک عضو برای مقرر نمودن اینکه اسناد حقوقی از مجاری سیاسی برای آن فرستاده شود، نمی زند.

ماده ۲۲ - مقررات کیفری:

- ۱

الف - هر عضو با رعایت محدودیتهای قانون اساسی خود، با هر فعلی که بطور عمدی برخلاف قانون یا مقرراتی که در اجرای تعهدات خود به موجب این کنوانسیون تصویب کرده، ارتکاب شود، بعنوان یک جرم مشمول مجازات رفتار خواهد کرد و اطمینان حاصل خواهد نمود جرایم مهم و جدی مشمول مجازات کافی بویژه حبس یا دیگر کیفرهای محروم کننده آزادی قرار خواهند گرفت.

ب - با وجود جزء (الف) پیشین وقتی که مصرف کنندگان نابجای مواد روانگردان مرتکب چنین جرایمی شوند، اعضاء می توانند راه دیگری را برای محکومیت یا مجازات، یا علاوه بر مجازات انجام اقدامات درمانی، آموزشی و مراقبتهای پس از درمان، بازپروری و بازگشت به اجتماع را طبق بند (۱) ماده (۲۰) را برای مصرف کنندگان نابجای مزبور پیش بینی کنند.

۲ - هر عضو با رعایت محدودیتهای قانون اساسی، نظام قضایی و قوانین داخلی:

الف -

تکاب

اول - اگر سلسله افعال مربوطی که جرائمی را به موجب بند (۱) تشکیل می دهند در کشورهای مختلف ارتکاب شوند، با هر یک از آنها به عنوان یک جرم مشخص رفتار خواهد شد،

دوم - شرکت عمدی در یکی از جرائم مذکور، توطئه برای ارتکاب آن، کوشش برای ارتکاب آن، و کارهای مقدماتی و عملیات مالی مربوط به جرم های موضوع این ماده جرائم مشمول مجازات به گونه ای که در بند (۱) پیش بینی شده، خواهند بود،

سوم - محکومیت های انجام گرفته در خارج از کشور برای این جرمها از نظر تکرار جرم مورد توجه قرار خواهد گرفت، و

چهارم - جرم های مهم سابق الذکر که به وسیله اتباع کشور و یا اتباع بیگانه ارتکاب یافته باشد، هرگاه استرداد طبق قانون عضوی که درخواست برای او فرستاده شده قابل قبول نبوده و هرگاه مجرم مزبور قبلاً تحت تعقیب قرار نگرفته و رای قضائی برای او صادر نشده باشد، به وسیله عضوی که جرم در سرزمین او ارتکاب شده یا عضوی که در سرزمین او مجرم پیدا شود مورد رسیدگی قرار خواهد گرفت.

ب - شایسته است جرایم موضوع بند (۱) و ردیف دوم جزء (الف) بند (۲) در هر پیمان استرداد که بین اعضا منعقد شده یا ممکن است از این پس منعقد شود اضافه شود و چنانچه استرداد بین اعضا مشروط به وجود پیمان نشده یا مشروط به عمل متقابل شده، به عنوان جرایم قابل استرداد شناخته شوند، مشروط بر اینکه استرداد مجرمین طبق قانون عضوی باشد که از او درخواست استرداد می شود و آن عضو حق خودداری از دستگیری یا استرداد را در صورتی که مقامات صالح تشخیص دهند که جرم به اندازه کافی جدی و مهم نیست، داشته باشد.

۳- هر ماده روانگردان یا ماده دیگر و نیز هر وسیله ای که در ارتکاب جرائم موضوع بندهای (۱) و (۲) مورد استفاده قرار گرفته یا قصد استفاده از آن وجود داشته باشد، مشمول ضبط و مصادره خواهند شد.

مقاله

۴- مفاد این ماده مشمول مفاد قوانین داخلی عضوی خواهد بود که در مورد موضوع صلاحیت، ذیربط تشخیص می شود.

۵- تذکرات مندرج در این ماده اصل را که تعریف، رسیدگی و مجازات جرائمی که به آن اشاره می کند طبق حقوق داخلی یک عضو انجام خواهد شد، تحت تاثیر قرار خواهد داد.

ماده ۲۳ - بکاربردن اقدامات نظارتی شدیدتر از آنچه در این کنوانسیون مقرر شده است:

یک عضو می تواند اقدامات نظارتی شدیدتر از آنچه در این کنوانسیون پیش بینی شده را در صورتی که به نظر وی اقدامات مزبور برای حفظ رفاه و بهداشت عمومی مناسب یا لازم باشد، اتخاذ نماید.

ماده ۲۴ - هزینه هائی که نهادهای بین المللی در اجرای مفاد این کنوانسیون متحمل شده اند:

هزینه های کمیسیون و هیات در اجرای وظایف مربوط خود به موجب این کنوانسیون به ترتیبی که مجمع عمومی تعیین خواهد کرد به عهده سازمان ملل متحد خواهد بود. اعضائی که عضو سازمان ملل متحد نمی باشند به مقداری که مجمع عمومی عادلانه تشخیص می دهد و هراز چندگاهی پس از مشورت با دولتهای اعضای مزبور مورد ارزیابی قرار می دهد، در هزینه های مزبور سهم خواهد شد.

ماده ۲۵ - تشریفات پذیرش، امضاء، تصویب و الحاق:

۱- اعضای سازمان ملل متحد، کشورهای غیر عضو سازمان ملل متحد که عضو یکی از سازمانهای تخصصی سازمان ملل متحد یا عضو آژانس بین المللی اتمی می باشند یا اعضا

مجلس

اساسنامه دیوان بین‌المللی دادگستری و هر کشور دیگری که شورا از آن دعوت کند،

می‌توانند از طریق روشهای زیر عضو این کنوانسیون شوند:

الف - با امضاء آن، یا

ب - با تصویب آن پس از امضای با قید تصویب، یا

پ - با الحاق به آن.

۲- کنوانسیون تا یازدهم دی ماه ۱۳۵۰ هجری شمسی برابر با اول ژانویه ۱۹۷۲ برای

امضاء مفتوح خواهد بود، پس از آن برای الحاق مفتوح خواهد بود.

۳- اسناد تصویب یا الحاق به دبیرکل سپرده خواهد شد.

ماده ۲۶ - لازم الاجرا شدن:

۱- این کنوانسیون در نودمین روز پس از آن که چهار کشور موضوع بند (۱) ماده (۲۵)

آن را بدون قید تصویب امضا کرده یا اسناد تصویب یا الحاق خود را سپرده باشند، لازم الاجرا خواهد شد.

۲- این کنوانسیون برای هر کشور دیگری که پس از آخرین امضا یا سپردن سند

موضوع بند پیشین آن را بدون قید تصویب امضاء کند یا سند تصویب یا الحاق خود را بسپارد، در نودمین روز پس از امضا یا سپردن سند تصویب یا الحاق آن کشور لازم الاجرا خواهد شد.

ماده ۲۷ - کاربرد سرزمینی:

این کنوانسیون در مورد کلیه سرزمین‌های غیراصلی که هر عضوی مسوول روابط

بین‌المللی آنها باشد اعمال خواهد شد، مگر در صورتی که طبق قانون اساسی عضو یا

سرزمین مربوط یا عرف، رضایت قبلی آن سرزمین ضروری باشد. در این صورت عضو

مجلس

مزبور کوشش خواهد نمود در کوتاهترین زمان ممکن رضایت سرزمینی را که ضروری است تضمین کند، و پس از حصول این رضایت مراتب را به دبیرکل اعلام خواهد کرد. کنوانسیون در مورد سرزمین یا سرزمین‌هایی که در اطلاعیه مزبور تعیین شده‌اند از تاریخ دریافت اطلاعیه توسط دبیرکل، اعمال خواهد شد. در مواردی که رضایت قبلی سرزمین غیراصلی ضروری نیست، عضو مربوط، در هنگام امضاء، تصویب یا الحاق سرزمین یا سرزمین‌های غیراصلی را که این کنوانسیون در مورد آنها اعمال می‌شود، اعلام خواهد نمود.

ماده ۲۸ - مناطق از نظر این کنوانسیون:

- ۱- هر عضو می‌تواند به دبیرکل اعلام کند که از نظر این کنوانسیون سرزمین آن به دو و یا چند منطقه تقسیم شده یا دو یا چند منطقه آن در یک منطقه واحد ادغام شده‌اند.
- ۲- دو یا چند عضو می‌توانند به دبیرکل اعلام کنند که در نتیجه تاسیس یک اتحادیه گمرکی بین آنها، اعضای مزبور از نظر این کنوانسیون یک منطقه را تشکیل می‌دهند.
- ۳- هر اطلاعیه‌ای به موجب بند (۱) یا (۲)، از یازدهم دی ماه برابر با اول ژانویه سال بعد از تاریخ اطلاعیه نافذ خواهد شد.

ماده ۲۹ - فسخ عضویت:

- ۱- پس از انقضای ۲ سال از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این کنوانسیون، هر عضو می‌تواند از طرف خود یا از طرف سرزمینی که مسوولیت بین‌المللی آن را دارد و آن سرزمین موافقت خود را که طبق ماده (۲۷) اعلام کرده بود، پس گرفته است، عضویت در این کنوانسیون را با سند کتبی که به دبیرکل می‌سپارد، فسخ کند.
- ۲- اگر دبیرکل این اعلام فسخ عضویت را در اول ژوئیه (۱۱ تیرماه) هر سالی یا قبل از آن دریافت دارد، فسخ عضویت در اول ژانویه (۱۱ دی ماه) سال بعد نافذ خواهد شد و اگر

پنجاه

اعلام فسخ عضویت بعد از اول ژوئیه (۱۱ تیرماه) دریافت شود به منزله آن است که در اول ژوئیه (۱۱ تیرماه) سال بعد یا قبل از آن دریافت شده است.

۳- هرگاه در نتیجه اعلام فسخ عضویت‌های انجام شده طبق بندهای (۱) و (۲) شرایط لازم الاجرا شدن کنوانسیون به گونه‌ای که در بند (۱) ماده (۲۶) وضع شده، وجود نداشته باشد، کنوانسیون منقضی خواهد شد.

ماده ۳۰ - اصلاحات:

۱- هر عضوی می‌تواند اصلاحیه‌ای برای این کنوانسیون پیشنهاد نماید. متن اصلاحیه مزبور و دلایلی که سبب آن شده برای دبیرکل فرستاده خواهد شد و وی آن را برای اعضا و شورا خواهد فرستاد. شورا می‌تواند به یکی از روشهای زیر تصمیم‌گیری نماید:

الف - کنفرانسی طبق بند (۴) ماده (۶۲) منشور ملل متحد برای رسیدگی به اصلاحیه پیشنهادی برگزار کند، یا

ب - از اعضا استعلام نماید که آیا اصلاحیه مزبور مورد قبول آنها می‌باشد یا خیر، و نیز از آنها درخواست کند نظرات خود را در باره پیشنهاد مزبور به شورا ارسال دارند.

۲- هرگاه اصلاحیه پیشنهادی که طبق جزء (ب) بند (۱) توزیع شده، ظرف مدت هجده ماه پس از تاریخ انتشار از طرف هیچ عضوی رد نشود، بلافاصله لازم الاجرا خواهد شد. در هر حال اگر اصلاحیه پیشنهادی از طرف عضوی رد شود شورا می‌تواند با توجه به نظرات دریافتی از اعضا نسبت به برگزاری یا عدم برگزاری کنفرانسی برای رسیدگی به اصلاحیه مزبور تصمیم‌گیری کند.

ماده ۳۱ - اختلافات:

۱- هرگاه اختلافی بین دو یا چند عضو در خصوص تفسیر یا اجرای این کنوانسیون بروز نماید، اعضای مذکور به منظور حل و فصل اختلاف از طریق مذاکره، تحقیق، میانجیگری، مصالحه، داوری، مراجعه به نهادهای منطقه‌ای، جریان قضائی یا از طریق

تعلیه

روشهای مسالمت آمیز دیگری که انتخاب می کنند با یکدیگر مشورت خواهند کرد.
۲- هر اختلافی از این نوع که به روش پیش بینی شده حل و فصل نشود، بنا به درخواست هریک از طرفهای اختلاف به دیوان بین المللی دادگستری ارجاع خواهد شد.

ماده ۳۲ - حق شرطها:

۱- هیچ حق شرطی به جز حق شرطهایی که طبق بندهای (۲) و (۳) و (۴) این ماده لحاظ شده، مجاز نخواهد بود.

۲- هر کشوری می تواند در هنگام امضاء، تصویب یا الحاق در مورد مفاد زیرین این کنوانسیون حق شرطهایی قائل شود:

الف - بندهای (۱) و (۲) ماده (۱۹)،

ب - ماده ۲۷، و

پ - ماده ۳۱.

۳- هر کشوری که بخواهد عضو شود اما مایل به مجاز شدن برای لحاظ حق شرطهایی غیر از آنچه طبق بندهای (۲) و (۴) لحاظ شده، باشد، می تواند این قصد را به دبیرکل اطلاع دهد. هرگاه در پایان ۱۲ ماه پس از تاریخ مکاتبه دبیرکل در خصوص حق شرط مزبور، این حق شرط به وسیله یک سوم کشورهای این کنوانسیون را قبل از پایان مدت مذکور بدون قید تصویب امضاء کرده یا تصویب نموده یا به آن ملحق شده اند مورد مخالفت قرار نگیرد، حق شرط مجاز تلقی خواهد شد. در هر حال بدیهی است کشورهای این حق شرط مخالفت نموده اند در قبال کشور لحاظ کننده حق شرط، هیچ گونه تعهد حقوقی، به موجب این کنوانسیون که به وسیله آن حق شرط تحت تاثیر قرار گرفته، ندارند.

۴- کشوری که در سرزمین او گیاهان حاوی مواد روانگردان مندرج در فهرست شماره (۱) بطور خودرو می روید و بعضی از گروههای کوچک و کاملاً مشخص از این گیاهان بطور سنتی در مراسم جادوئی یا مذهبی استفاده می کنند می تواند در هنگام امضاء، تصویب یا الحاق حق شرطی در مورد این گیاهان از لحاظ مفاد ماده (۷) به جز مفاد مربوط به تجارت بین المللی لحاظ کند.

تعلیه

۵- دولتی که حق شرطهائی را لحاظ نموده است، می تواند در هر موقع با ارسال اطلاعیه کتبی به دبیرکل از تمام یا قسمتی از حق شرطهای خود انصراف حاصل نماید.

ماده ۳۳ - اطلاعیه ها:

دبیرکل کلیه کشورهای موضوع بند (۱) ماده (۲۵) را از موارد زیر مطلع خواهد نمود:

الف - امضاء، تصویب و الحاق طبق ماده (۲۵)،

ب - تاریخی که در آن این کنوانسیون طبق ماده (۲۶) لازم الاجرا خواهد شد،

پ - اعلام فسخ عضویت طبق ماده (۲۹)، و

ت - اعلامیه ها و اطلاعیه ها طبق مواد ۲۷، ۲۸، ۳۰ و ۳۲.

در تایید مراتب فوق، امضاءکنندگان زیر که دارای اختیار لازم بوده اند این کنوانسیون

را از طرف دولتهای متبوع خود امضاء نموده اند.

این کنوانسیون در وین در دوم اسفندماه یکهزار و سیصد و چهل و نه هجری شمسی برابر با بیست و یکم فوریه یکهزار و نهصد و هفتاد و یک میلادی در یک نسخه به زبانهای چینی، انگلیسی، فرانسوی، روسی، اسپانیولی که بطور یکسان معتبر می باشند تنظیم شده است. این کنوانسیون به دبیرکل سازمان ملل متحد سپرده خواهد شد و وی رونوشت های گواهی شده برابر اصل آن را برای کلیه اعضای سازمان ملل متحد و سایر کشورهای موضوع بند (۱) ماده (۲۵) خواهد فرستاد.

لایحه فوق مشتمل بر ماده واحده منضم به متن کنوانسیون شامل مقدمه و سی و سه

ماده و یک ضمیمه آن در جلسه علنی روز چهارشنبه مورخ بیست و سوم اردیبهشت ماه یکهزار و سیصد و هفتاد و هفت به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است. ع

علی اکبر ناطق نوری

رئیس مجلس شورای اسلامی